

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ БУРЯТИЯ
ГБОУ «РЕСПУБЛИКАНСКИЙ БУРЯТСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЛИЦЕЙ-ИНТЕРНАТ №1»

Утверждаю:

Директор РБНЛ-И №1

Согласовано:

Зам.директора по УВР

A handwritten signature in blue ink is written over a horizontal line.

Рассмотрено:

на заседании МО

A handwritten signature in blue ink is written over a horizontal line.

Рабочая программа

учителя начальных классов

Эрдынеевой Жаргалмы Цыреновны

Предмет: Бурятский язык

Класс: 2 «А»

Рассмотрено на заседании
методического объединения

Протокол № 1 от

28.08.2021г.

2021-2022 г.г.

Раздел 1.Тайлбари бэшэг

Рабочая программа по предмету «Бурятский язык» (буряад хэлэн) для 2 класса составлена на основе следующих нормативно-правовых документов::

- Федерального закона Российской Федерации «Об образовании» № 273-ФЗ от 29.12.2012г;

- приказа Министерства образования и науки РФ от 06.10.2009 г. № 373 «Об утверждении и введении в действие федерального государственного стандарта начального общего образования»;

- Приказа Министерства образования и науки РФ от 26.11.2010 г. № 1241 «О внесении изменений в федеральный государственный стандарт начального общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки РФ от 6.10.2009 г. №373;

- Приказа Министерства образования и науки РФ от 22.09.2011 г. № 2357 «О внесении изменений в федеральный государственный стандарт начального общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки РФ от 6.10.2009 г. №373;

-Методических рекомендаций по введению и реализации Федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования в РБ (авторы: А.Б. Воронцов, Н.Б. Хангуева);

- Федерального перечня учебников, рекомендованных (допущенных) МОиН РФ к использованию в образовательном процессе в образовательных учреждениях, реализующих образовательный курс программы общего образования и имеющих государственную аккредитацию, на 20-20 учебный год (утверждены приказом МОиН РФ от 31.03.20. № 253)

- Регионального базисного учебного плана и примерных учебных планов для общеобразовательных учреждений Республики Бурятия, реализующих программы общего образования (Приказ Минобразования и науки РБ №1168 от 03.09.2008);

- Примерных программ по родному языку (буряад хэлэн) для начального общего образования на базовом уровне на основе компонента государственного стандарта общего образования;

- Устава ГБОУ «РБНЛ-и№1»;

- Учебного плана ГБОУ «РБНЛ-и №1» на 2018-2019учебный год;

Үгтэһэн программа эхин классай хурагшадай ухаан бодолдонь болон наһандань үндэһэлэн зохёогдонхой. хурагшадые амаруулхын тула урок бүхэндэ нэгэ гү, али хоёр дахин физминутка үнгэргэхэ хэрэгтэй. Физминуткын үедэ элдэб упражнени дүүргүүлхынгээ хажуугаар хэлэлгэ хүгжөөлгын хүдэлмэри ябуулжа боломоор.

Эхин хургуулиин шухалын шухала зорилго хадаа үхибүүдые хайнаар уншуулжа, зүбөөр хэлүүлжэ ба бэшүүлжэ хургаха; арадайнгаа аман уран зохёолдо, Эхэ орондоо, түрэхэн тоонто нютагаа, түрэлхи хэлэндээ, түрэл арад зондоо, бэшэшье яһатанда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ; арад зонойнгоо хайн хайхан ёһо заншалнууд ба сэсэн мэргэн хургаалнуудые ойлгуулха г.м.

1. Буряад хэлэн. Дүрбэн жэлэй эхин хургуули. 2-дохи кл. үзэхэ ном / 3-хи хэблэл. – Улаан-Үдэ, Буряадай номой хэблэл, 2010. – 196 х., зур.
2. Буряад хэлэн. 4-дахи класста үзэхэ ном. – 3-дахи заһагд. Хэблэл. – Улаан-Үдэ: «Бэлиг» хэблэл, 2000. – 4 х., зур.
3. Буряад хэлэн, уншалга, хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Буряад хургуулиин программанууд, 1 – 4 классуд. / Зохёогшо Д.Д.Ошоров. – 2-долхи хэблэл. – Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2004 – 44 х.

Грамматика, бэшэгэй дүрим ба хэлэлгэ хүгжөөлгэ (34 недели х 3 ч. = 102ч.) 2-дохи класста – неделидэ 3 час, жэл соо 102 час

**Раздел 2.Буряад хэлээр 2-дэхи классай хурагшад мэдэхэ ёһотой
(предметные результаты):**

- Мэдуулэл тухай ойлгосо, мэдуулэлнуудэй илгаа;
- Мэдуулэлнуудэй янзанууд тухай;
- Абяан ба узэгуудэй илгаа;
- Аялган ба хашалган абяануудай илгаа;
- Аялган абяануудые зуб бэшэлгэ: аялганай тааралдал, набарил;
- Тургэн ба удаан аялгануудые зуб бэшэлгэ тухай;
- Хонгёо ба будэхи хашалганууд тухай;
- Хатуу ба зоолэн хашалганууд;
- Абтаһан угэнуудые зубоор бэшэлгэ;
- Юумэнэй нэрэ тухай ойлгосо;
- Нэгэнэй ба олоной тоогой юумэнэй нэрэнууд;
- Тусхайта юумэнэй нэрэнууд;
- Уйлэ угэнууд тухай;
- Тэмдэгэй нэрэнууд тухай;
- Турэл угэнууд, нэгэ турэл угэнууд тухай;
- Хэлэлгэ тухай ойлгосо;

**Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын дүнгүүд
(личностные результаты):**

- өөрынгөө ссэдьхэлэй байдал түрэл хэлэн дээрээ хэлэхэ;
- оршон тойронхи байгаалиин, тиихэдэ хажуудахи хүнүүдэйнгээ байдал ойлгохо., тэдээндэ өөрынгөө хандаса, хүнүүдые дэмжэһэнээ, тэдээндэ туһалһанаа түрэл хэлэн дээрээ харуулха;
- өөрынгөө хэлэн уран, баян, тодо, сэбэр болгохоёо оролдохо;
- тоонтодоо дуратай байһанаа, өөрынгөө хандаса харуулха;
- уншаха, харилсаха дуратай байха;
- бэшэхэ шадабаритай байха, буулгажа бэшэхэ, шагнажа абаад, бэшэхэ, өөрөө зохёол бэшэхэ;
- өөрынгөө сэдхэлэй байдал тухай, тиихэдэ үзэһэн юумэнүүд тухайгаа бэшэжэ (эссе жанрын түхэлөөр) харуулха;
- түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха;
- өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха.
- өөрынгөө һанал бодол аман ба бэшэгэй хэлэн дээрэ харуулха; хэлэхэ, харилсаха зорилгоһоо үндэһэлэн, хэрэгтэй сагта монолог гү, али диалог хэрэглэжэ шадаха;
- өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха;
- хүнүүдэй хэлэһые шагнаха, ойлгохо, тиин өөрынгөө һанал бодол хубилгахаяа бэлэн байха.
- өөрынгөө сэдхэлэй байдал түрэл хэлэн дээрээ хэлэхэ;
- оршон тойронхи байгаалиин байдал ойлгохо;
- өөрынгөө хэлэ уран, баян, сэбэр болгохоёо оролдохо;

- тоонтодоо, түрэл орондоо дуратай байханаа, өөрынгөө хандаса харуулха;
- уншаха, харилсаха дуратай байха;
- бэшэхэ шадабаритай байха, шагнажа абаад бэшэхэ, өөрөө зохёон бэшэхэ;
- түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха; өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха.

Харилсаха шадабари: (метапредметные результаты)

- өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ, зорилгыень табиха;
- багшатаяа сугтаа хуралсалай проблемнэ асуудал яжаа шийдхэхэ тухайгаа хөөрэлдэн, тусхай түсэб табиха;
- өөрынгөө ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо;
- өөрыгөө хэр зэргэ шадабаритай болобобиб гэжэ элирүүлжэ хураха, критеринүүдые зохёохо;
- өөрынгөө ханал бодол аман ба бэшэгэй хэлэн дээрэ харуулха;
- хэлэхэ, харилсаха зорилгоһоо үндэһэлэн, хэрэгтэй сагта монолог гү, али диалог хэрэглэжэ шадаха;
- өөрынгөө ханал бодол, ханамжа хэлэжэ, баталжа шадаха;
- хүнүүдэй хэлэһые шагнаха, ойлгохо, тиин өөрынгөө ханал бодол хубилгахаяа бэлэн байха.
- ажаябуулга эмхидхэхэдээ, хөөрэлдэжэ, хоорондоо хэлсэжэ, нэгэ ханал бодолдо ерэхэ.
- өөрынгөө ханал бодол аман ба бэшэгэй хэлэн дээрэ харуулха;
- хэлэхэ, харилсаха зорилгоһоо үндэһэлэн, хэрэгтэй сагта монолог гү, али диалог хэрэглэжэ шадаха;
- өөрынгөө ханал бодол, ханамжа хэлэжэ, баталжа шадаха;
- хүнүүдэй хэлэһые шагнаха, ойлгохо, тиин өөрынгөө ханал бодол хубилгахаяа бэлэн байха.
- ажаябуулга эмхидхэхэдээ, хөөрэлдэжэ, хоорондоо хэлсэжэ, нэгэ ханал бодолдо ерэхэ.
- асуудалннуудые табиха.

Раздел 3. Буряад хэлэнэй хуралсалай удха

Хоёрдохи класһаа эхилжэ буряад хэлэнэй грамматика ба бэшэгэй дүрим үзэгдэхэ болоно. Эхин классуудта грамматика бэшэгэй дүримүүдһээ эгээл хүнгэн мэдэсэнүүд оруулагданхай. Эхин классай хурагшад үгын фонетическэ бүридэлтэй, зарим хэлэлгын хубинуудтай ба тэдэнэй шухала формонуудтай, мэдүүлэлэй тон юрэнхы янзонуудтай, мэдүүлэлэй гэшүүдтэй, бэшэгэй дүримүүдтэй танилсаха болоно.

Эхин класуудта үзэхэ программа гурбан бүлэгтэ хубаагдана: «Абяан ба үзэгүүд», «Үгэ», «Мэдүүлэл».

АБЯАНУУД БА ҮЗЭГҮҮД. Энэ бүлэгэй гол шухала ойлгосонуудые хурагшад нэгэдэхи класста ойлгожо абана. Хоёрдохи класста бэшэгэй дүримүүд сооһоо гол шухалынь түргэн ба удаан аялгануудые, дифтонгнууд, йотирована аялгануудые үгэ соо зүб хэрэглэжэ, бэшэжэ хуралга болоно. Эдэниие 2-дохи класста ойлгуулбашье, 3-дахи класста бүри орёо шэнэ дүримүүдые хэрэглэжэ дабтаха, бэхижүүлхэ хэрэгтэй.

ҮГЭ. Программа соо үгы лексическэ ба грамматическа талаһаань хаража үзэхэ гэхэн эрилтэ табигдана. Лексикээр теоретическэ мэдээнүүдые ойлгуулха гэхэн асуудал табигданагүй, харин грамматикын ба орфографин дүримүүдые үзэхэ зуураа гансал практическа упражненинүүдые дүүргэхэ болоно.

Үгын бүридэл 3-дахи класста үзэгдэхэ. Тиихэдэ һуури ба залгалта тухай ойлгуулаад, тэдэниие бэшэхэ дүримүүдтэйн танилсуулха. Үгын һуури соо тодо бэшэ түргэн аялгануудые, үгын һүүлдэ тодо бэшэ ээ, эй аялгануудые бэшэхэ дүримдэ анхарал табиha. Үгын үндэһэн ба суффикс тухай түрүүшын ойлгосо абаха болоно.

Хэлэлгын хубинууд тухай ойлгосонууд 2-дохи класстаа эхилжэ үгтэнэ хэлэлгэ сооһоо хэн? юун? юу хэнэб? ямар? г.м. асуудалда харюусаһан үгэнүүдые оложо һуралга хадаа юумэ, шанар тэмдэг, үйлэ нэрлэһэн үгэнүүдтэй танилсуулна.

3-дахи класста «Юумэнэй нэрэ», «Тэмдэгэй нэрэ», «Глагол» гэхэн ойлгосонууд ба терминүүдые ойлгожо абаха.

4-дэхи классай һурагшад хэлэлгын хубинуудай (юумэнэй нэрэ, тэмдэгэй нэрэ, глагол) бусад формонуудтай танилсаха. Һурагшад юумэнэй нэрэнүүдые падежүүдтэ хубилгажа һураха. Падежнүүдые асуудалаарнь илгаруулжа һураха. Падежэй залгалтануудтай танилсуудха, дүримүүдыень ойлгуулаад, зүбөөр бэшүүлжэ һургаха. Дахуул үгэнүүдые текст сооһоо оложо, мэдүүлэлнүүдые зохёоходоо, юумэнэй нэрэнүүдэй хойно таараха дахуул үгэ хэрэглэжэ һураха болоно.

Бэшэ хэлэлгын хубинууд (тэмдэгэй, тогой, түлөөнэй) тон тобшохоноор ойлгуулагдаха. Эдэниие хэлэлгэ сооһоо оложо, аман ба бэшэмэл хэлэлгэдэ зүбөөр хэрэглэжэ һураха. Түлөөнэй нэрэнээ гансал нюурай түлөөнэй нэрэтэй танилсуулха.

Тус классай һурагшад глагол тухай 3-хи класста ойлгоһоноо үргэдхэхэ болоно. Глаголой һуури ба залгалтын аялгануудые бэшэхэ дүрим дабтажа, саашань глаголой гурбан сагууд тухай ойлгуулха.

Дахуул үгэнүүд, частицанууд, союзуудые эхин классуудта тусгаар үзэхэгүй.

МЭДҮҮЛЭЛ. Эхин классай һурагшад иимэ гурбан янзын мэдүүлэлнүүдые ойлгожо абаха: 1) мэдүүлэлэй янзанууд: юрэ хөөрэхэн, асууһан, шангадхаһан мэдүүлэлнүүд тухай; 2) мэдүүлэлэй гэшүүд тухай; 3) мэдүүлэл соохи үгэнүүдэй удхын холбоо тухай.

Эдэ мэдээнүүдэй һурагшад дүрбэн жэлэй туршада танилсаха болоно.

Нэгэдэхи классай һурагшад хэлэлгэ сооһоо мэдүүлэл илгажа шадаха дүршэлтэй болоно. Уншаха, хэлэхэдэ мэдүүлэлэй сэглэлтын тэмдэгүүдээрнь аянга, зогсолго хэжэ, уридшалан шүүмжэлгэ хэһэн хойноо тэдэнээ бэшэжэ шададаг болоно. Мэдүүлэлэй һүүлдэ точко табижа, эхиндэнь ехэ үзэг бэшэжэ һурана.

Хоёрдохи классай һурагшад «Юрэ хөөрэхэн, асууһан, шангадхаһан мэдүүлэлнүүд» гэхэн ойлгосотой боложо, үгэнүүдые дуугаараа илгажа (удхын сохилто) һурана, дээрэ хэлэгдэһэн мэдүүлэлнүүдэй сэглэлтын тэмдэгүүдые зүбөөр хэрэглэжэ һурана. Үшөө тиихэдэ нэрлүүлэгшэ, хэлэгшэ – мэдүүлэлэй шухала гэшүүд гэхэн ойлгосотой болохо.

Шудалан үзэжэ байгаа грамматикын ба орфографин дүримүүдые үхибүүдэй ойлгодог, һанамжаяа тайлбарилжа, тобшолол хэжэ шададаг болохо гэхэн эрилтэ программа соо табигдана.

Раздел 4.Календарно-тематическэ тусэб

удэр	дугаар	Темэ	Хэшээлэй гол удха	
------	--------	------	-------------------	--

түсэб	өһото				Гэрэй даабари
~~4~~ 09.	2.09	1	Мэдүүлэл.	Мэдүүлэл сохи үгэнүүдэй холбоо тухай ойлогжо абаад, схемэ хэрэглэн харуулжа шадаха. Мэдүүлэлэй илгаанууд. Мэдүүлэлэй хүүлдэ табигдахан асууһан ба шангадхаһан тэмдэгүүдтэй танилсаад, тэдэнэ бэшэг дээрэ зүбөөр хэрэглэжэ шадаха	Дүрим, с13
5.09.	4.09	1	Ехэ үзэг		Упр21
~~6~~ 09.	7.09	2	Мэдуулэлэй шухала гэшууд		Дүрим, У24
12.09.	11.09	2	Нэрлдуулэгшэ, хэлэгшэ		Дүрим сээжэлдэхэ
~~13~~ 09.	14.09	1	Мэдуулэл соохи холбоо		У 26
19.09.	18.09	1	Юрэ хөөрэнэн мэдуулэл		У29
21.09.	21.09	1	Асууһан мэдуулэл		У32, дүрим
~~24~~ 09.	23.09	1	Шангадхаһан мэдуулэл		У36, дүрим
26.09.	25.09	1	Абян ба үзэгууд		Үе, үгэнүүдые үеэрнь
~~27~~ 09.	28.09	1	Аялган ба хашалган		халгааха. Үгэ таһалжа, нэгэ мүрһөө нүгөө мүртэ оруулжа хураха. Удаан аялгантай, дифтонгтой үгэнүүдые зүбөөр таһалжа, нүүлгэн бэшэхэ.
1.10.	30.09	1	Үенууд	дүрим	
3.10.	2.10	2	Үгэ ба уе	дүрим	
4.10.	5.10	2	Үгэ ба уе	У46, У52	
8.10.	7.10.	1	Үгыгэ таһалжа шэнэ мүртэ бэшэлгэ	У 61	
10.10.	9.10.	1	Үгыгэ таһалжа шэнэ мүртэ бэшэлгэ	Дүрим, У 64	
~~11~~ 10.	12.10.	1	Буряд алфавит	Аялган ба хашалган абяанууд, тэдэнэй илгаанууд. Түргэн ба удаан аялганууд, тэдэнэй илгаанууд.	
13.10.	14.10	1	Абян ба үзэгууд	Алфавит сээжэлэхэ, упр. 77	
17.10.	16.10	2	Түргэн ба удаан аялганууд	дүрим	
~~18~~ 10.	19.10.	2	Шалгалтын диктант	У87	
22.10.	21.10	2	Түргэн ба удаан аялганууд	Дүрим	
24.10.	23.10	2	Түргэн ба удаан аялганууд	Дүрим, У82	
26.10.	26.10	2	Дифтонгнууд	Дүрим, У82	
~~30~~ 10.	28.10	2	Дифтонгнууд	Ай, ой, эй, уй, үй абяануудые зүбөөр үгүүлжэ, бэшэжэ хураха. Хату ба зөөлэн хашалганууд, тэдэниие зүбөөр үгүүлжэ, илгажа шадаха.	
31.10.	30.10	2	Йотированна үзэгууд	Үе, үгэнүүдые үеэрнь халгааха. Үгэ таһалжа, нэгэ мүрһөө нүгөө мүртэ оруулжа хураха. Удаан аялгантай, дифтонгтой үгэнүүдые зүбөөр таһалжа, нүүлгэн бэшэхэ.	
1.11.		2	Аялган үзэгуудые зуб бэшэлгэ	Эрэ, эмэ, эрсэ аялгануудые зүб илгажа, үгэ соо эрэ, эмэ аялгануудые холин худхангүй бэшэжэ хураха. Үгын эхин үедэ, дунда, хүүлдэ у-ү, уу-үү, уй-үй,	
13.11.		2	Аялган үзэгуудые зуб бэшэлгэ	Дүрим У 96	
15.11.		2	Аялганай тааралдал, хубарил	дүрим	
16.11.		2	Түргэн у-ү аялганууд. Удаан уу-үү аялганууд	У 121	
~~20~~ 11.		2	Түргэн у-ү аялганууд. Удаан уу-үү аялганууд	У 125	
27.11.		2	Дифтонг уй-үй	Дүрим у126	
29.11.		2	Удаан ы-ии аялганууд	Дүрим У2,6	
30.11.		2	Удаан ы-ии аялганууд	У 9	
4.12.		2	Удаан өө-ээ аялганууд	Алавит дабтаха.	
5.12.		2	Удаан өө-ээ аялганууд	У 114	
7.12.		2	Удаан өө-ээ аялганууд		
10.12		1	Бэхижуулгэ		
12.12.		2	Хашалган абяан ба үзэгууд		
14.12.		2	Хашалган абяан ба үзэгууд		
17.12.		2	Хатуу ба зоолэн хаашланууд		
20.12.		2	Хатуу ба зоолэн хаашланууд		
21.12.		1	Шалгалтын диктант		

~~27.12.~~ 27.12.		2	Зөөлэн тэмдэг, хашалгание зоолэруулдэг	Ы-ии, өө-ээ аялганууды бэшэхэ дүримүүд.	Дүрим У
28.12.		1	Бэхижуулгын хэшээл		дүрим
~~15.01.~~ 17.01.		2	Зөөлэн хашалганууд		
18.01.		1	«Б» хашалган		Дүрим У-167
22.01.		1	«Г» хашалган		Дүрим У-171
~~24.01.~~		1	«Д» хашалган		Дүрим У176
25.01.		1	Абтаһан угэнууд	Абтаһан үгэнүүд тухай ойлгосо. Абтаһан үгэнүүдэй сохилтотой аялгание зүбөөр үгүүлжэ, бэшэжэ һураха. Абтаһан үгын а, о, э аялган һүүлнүүды зүбөөр бэшэжэ һураха.	Дүрим У197
~~29.01.~~ 30.01.		2	Абтаһан угэнуудэй һуулэй аялганууд		
1.02.		1	Бэхижуулгын хэшээл		
5.02. ~~7.02.~~		2	Юумэнэй нэрэ		Дүрим У201
8.02. ~~12.02.~~		2	Нэгэнэй ба олоной тоо	Хүнэй нэрэ, обог, фамилиин, амитадта үгтгэһэн нэрын эхиндэ ехэ үзэг бэшэлгэ.	Дүрим У214
~~14.02.~~ 15.02.		2	Тусхайта нэрэнууд		Дүрим У217
~~19.02.~~ 24.02.		2	Юумэнэй нэрын хубилха ёһо		У 241
22.02. 26.02. 28.02.		3	Үйлэ угэ	Юумэнэй үйлэ тэмдэглэһэн угэнууны үйлэ угэнууд гэдэг.	Дүрим У248
1.03.		1	Мэдуулэлэй гэшуун .Нэрлуулэгшэ		У254,У267
5.03.		1	Мэдуулэлэй гэшуун - Хэлэгшэ		дабталга
~~7.03.~~ 12.03.		2	Бэхижуулгэ		
~~14.03.~~		1	Шалгалтынг диктант		
15.03.		1	Бэхижуулгын хэшээл		У 271
~~19.03.~~		1	Тэмдэгэй нэрэ	Юумэнэй шанар тэмдэг харуулжа, ямар? Гэһэн асуудалда харюусадаг угэнууды тэмдэгэй нэрэнууд гэдэг	ДүримУ277
~~24.03.~~ 22.03.		2	Тэмдэгэй нэрэ		У285 У288
2.04.		1	Бэхижуулгэ		У292
~~4.04.~~ 5.04.		2	Синонимууд. Антонимууд		Дүрим, У 294
~~9.04.~~ 14.04. 12.04.		3	Үгын үндэһэн. Турэл угэнууд	Үгын үндэһэн шэнжэнуудтэй байдаг: үндэһэн анхан һуури, үндэһэн турэл. Шэнэ угэнууды суффиксын хусоор гаргажа, адли хубитай болон нэгэ удхатай угэнууды, тиихэдэ шэнэ угэнууды үгын тухэлнуудһээ	У 298
16.04. 18.04.		2	Нэгэ үндэһэтэ угэнууд		У 315

				илгаруулжа зорилго.	хургаха
19.04. ~~22.04.~~		2	Адли хубитай угэ		У 332
~~23.04.~~		1	Диктант	шалгалтын хүдэлмэри дүүргэнэ.	
~~30.04.~~		1	Хэлэлгэ	Хун харилсахадаа хэлэлгэ хэрэглэнэ. Мэдуулэлнууд хоорондоо удхын харилсаатай байдаг.	Дурим
~~2.05~~		1	Монолог, диалог		Диалог зохоохо
~~9.05.~~		1	Текст. Текстын хубинууд.	Текст бухэн тусхай байгуулгатай юм.	У 335
~~9.05.~~		1	Зураглал, домоглол хэлэлгэ	Текстын булэгууд гол удхаар ниилээд, бухы булэгууд тус удха харуулхан, тэрээндэ таараад байдаг. Удха анхаруулхан булэг булэг бухэн шэнэ мурһөө эхилээд, нугөө улаан МУР болотор дэлгэрээд байдаг.	Дурим, У 352
~~10.05.~~		1	Фразеологизм		У 355
~~14.05.~~		1	Тогтомол холбоо угэнууд		У 361
~~16.05.~~		1	Дабталга		У 368
~~17.05.~~		1	Шалгалтын ажал	Шалгалтын хүдэлмэри дүүргэнэ	У 370
~~21.05.~~ ~~23.05~~		2	Бэхижуулгын хэшээл		

Раздел V. Нурагшадай бэшэлгээр дадал сэгнэлгэ

Нурагшадай мэдэсэ, шадабари, дадал сэгнэхэдээ, тэдэнэй хэшээл бүхэндэ упражнении, илангаяа шалгалтын хүдэлмэрийн дүн хараада абтаха болоно.

Юрын шалгалтын диктант соохи үгын гол хуби наяхан үзөөд байһан дүримдэ хабаатай үгэ байха, тийхэдэ дүн шалгалтын диктант соо урдань үзэжэ дүүргэһэн дүримтэй үгэнүүд байха.

Дүн гаргалгын шалгалтын хүдэлмэридэ диктант, грамматическа шүүлбэри, текст буулган бэшэлгэ ороно. 2-дохи класста нэгэдэхи хахад жэл соо шалгалтын хүдэлмэридэ 15 минутаһаа дээшэ бэшэ, хоёрдохи хахад жэл соо 20 минутаһаа дээшэ бэшэ саг үгтэхэ.

Диктант хадаа холбоо текстһээ, мүн ондо ондоо мэдүүлэлһээшье бүридэһэн байжа болохо. Словарна диктант гансал хургаха хүдэлмэри болгон, үзэжэ байһан бэшэгэй дүримэй темэ бүхэндэ тааруулжа үгтэхэ. 2-дохи класста словарна диктантын хэмжээ 7-8 үгэтэй байха.

Словарна диктант шалгахандаа, сэгнэлтын иимэ эрилтэ баримталха:

«5» сэгнэлтэ – нэгэшье орфографическа алдуугүй;

«4» сэгнэлтэ – 1 орфографическа алдуу, 1 шадабари;

«3» сэгнэлтэ – 2 орфографическа алдуу;

«2» сэгнэлтэ – 3-4 орфографическа алдуу.

Диктантын текстын хэмжээ 2-дохи класста иимэ байха ёһотой:

1-дэхи хахад жэлэй һүүлдэ гү, али 2-дохи хахад жэлэй эхиндэ 15-20 үгэ; жэлэй һүүлдэ 25-35 үэ.

«5» сэгнэлтэ:

а) нэгэшье орфографическа алдуугүй байһанай;

б) үзэг зүбөөр, сэбэрээр бэшэһэнэй түлөө табиха.

«4» сэгнэлтэ:

а) 2-3 орфографическа алдуу гаргаһанай;

б) ондо ондоо орфограммануудтай үгэдэ 3-һаа дээшэ заһабари хэһэнэй;

в) үзэг һарюугаар һаланаар бэшэһэнэй түлөө табиха.

«3» сэгнэлтэ:

а) 4-5 орфографическа алдуутай байхадань;

б) ондо ондоо орфограммануудтай үгэдэ 3-һаа дээшэ заһабари хэһэнэй;

в) олон үзэг хазагайруулжа байгаад, һаланаар бэшэһэнэй түлөө табиха.

«2» сэгнэлтэ 6-һаа дээшэ орфографическа алдуутай диктантын түлөө табиха.

Грамматическа шүүлбэри хэхэ шадабаритай шалгалтын хүдэлмэри сэгнэхэдээ, багша иимэ эрилтэнүүдые баримтална:

«5» сэгнэлтэ һурагшын дүрим һайнаар ойлгожо абаһанайнь, өөрынгөө жэшээ үгэхэ шадабаритай болоһоной ба бүхы даабари алдуугүйгөөр дүүргэһэнэй түлөө;

«4» сэгнэлтэ һурагшын тодорхойлолго, дүрим ойлгожо абаһанаа харуулжа шадаха, грамматическа шүүлбэри хэхэдээ, 1-2 алдуу гаргаашье һаа, ойлгоһоноо хэрэлэжэ, өөрынгөө жэшээгээр баримталха шадабаритай байхадань;

«3» сэгнэлтэ һурагшын үзэһэн материала ойлгожо абаһанаа гол түлэб харуулжа шадаха, даабариин али нэгые дүүргэжэ шадаагүйшье һаа, юрэнхыдөө ойлгоһоноо хэрэглэхэ шадабаритай байхадань;

«2» сэгнэлтэ һурагшын һуралсалай материал муу мэдэхэ байһанда, олонхи даабарияа дүүргэжэ шадахагүйдэнь табиха.

Текст буулган бэшэлгэ (дид.материалаар, номоор даабари, самбарта бэшэжэ үгэһэн упражнени дүүргэхэ г.м.) болон хурагшадай юрын бэшэмэл хүдэлмэри сэгнэхэдээ, сэгнэлтын иимэ эрилтэ табиha:

Сэгнэлтэ табиhaда хараада абтадаг орфографическа ба пунктуационно алдуугай тоо

Сэгнэлтэ	2 класс
«5»	---
«4»	2
«3»	4
«2»	5